

Flora- en faunaonderzoek

Eiland van Heesen
Leerdam

Flora- en faunaonderzoek

Eiland van Heesen Leerdam

Titel	Flora- en faunaonderzoek Eiland van Heesen/Leerdam
Uitvoering	Bureau Bleijerveld/Ruimte voor Advies
Opdrachtgever	Buro Boot Plesmanstraat 5 3900 AM Veenendaal
Datum	20 juli 2011
Status	Definitief

Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

tel 0566-632073
fax 0566-632074

mbleijerveld@planet.nl

www.ruimtevooradvies.nl

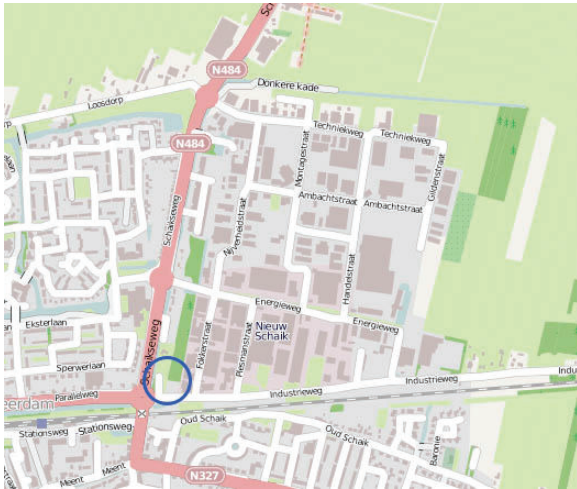
INHOUD

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding en doel	
1.2	Opzet onderzoek	
1.3	Plangebied en ingreep	
2	WETTELIJK KADER	4
2.1	Inleiding	
2.2	Flora- en faunawet	
2.3	Natuurbeschermingswet	
2.4	Ecologische hoofdstructuur	
2.5	Rode lijsten	
3	RESULTATEN	7
3.1	Gebiedsbeleid	
3.2	Veldonderzoek flora	
3.3	Veldonderzoek fauna	
4	CONCLUSIES	9

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Industrieweg te Leerdam bevindt zich een bebost terrein dat deels bewoond is. Het voornemen bestaat om het terrein te bestemmen voor nieuwbouw. Hiervoor zal de bebouwing moet worden afgebroken en bomen gekapt. Onder meer bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde soorten en gebieden. Wet- en regelgeving omtrent deze soorten en gebieden is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ff-wet), Natuurbeschermingswet (NB-wet) en het Streekplan.

Figuur 1: Globale ligging plangebied (cirkel).

Het onderhavige rapport beschrijft de resultaten van een zogenaamde *quick scan* van beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. De rapportage kan dienst doen als onderbouwing bij bestemmingsplanwijzigingen en ontheffings- of vergunningaanvragen in het kader van de Ff-wet respectievelijk NB-wet.

Een *quick scan* betreft een beoordeling van de aanwezige natuurwaarden in en rond het plangebied. Bronnenonderzoek, een terreinbezoek en ecologische kennis vormen de basis van de beoordeling. De *quick scan* is een momentopname en geen standaard veldinventarisatie waarbij meerdere veldrondes in een seizoen worden uitgevoerd. Een *quick scan* geeft daardoor een beperkter beeld dan een standaard veldinventarisatie. Omdat het onderzoek een momentopname betreft kan geen rekening worden gehouden met de dynamische aspecten van natuur, zoals migratie en kolonisatie door soorten en veranderd terreingebruik en –beheer na afloop van het onderzoek.

1.2 Opzet onderzoek

Bij de beoordeling van het plangebied is een bronnenonderzoek verricht naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden in de regio. Daarvoor is zover mogelijk gebruik gemaakt van diverse verspreidingsatlassen en de website van Waarneming. Voor de ligging van beschermde gebieden is gebruikgemaakt van diverse overheidswebsites. Op 25 mei 2011 is het plangebied bezocht. Daarbij is gelet op de daadwerkelijke aanwezigheid van beschermde soorten en indirecte aanwezigheid in de vorm van sporen (verblijfplaatsen, wissels, pootafdrukken en dergelijke). Verder is het terrein beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten (habitatbeoordeling).

1.3 Plangebied en ingreep

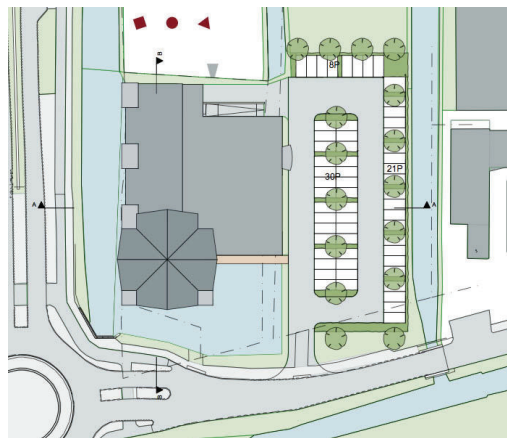
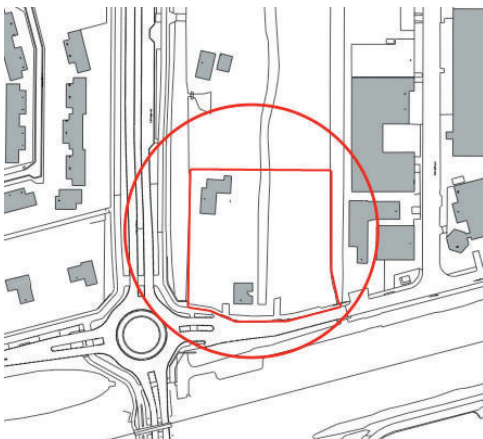
Het plangebied wordt gevormd door een circa 5000 vierkante meter groot terrein dat is gelegen tussen de Schaikseweg, de Industrieweg en bedrijventerrein Nieuw Schaik. Het terrein heeft een besloten karakter. Het noordoostelijke kwadrant bestaat uit het zuidelijkste stuk van een strook populierenbos met een dichte struiklaag. In het zuidoostelijke kwadrant heeft vermoedelijk een woning gestaan. Dit deel oogt als een verwilderde tuin met veel uitheemse planten- en boomsoorten. De twee westelijke kwadranten worden gevormd door een bostuin. In dit deel staan twee woningen. In de tuinen staat een scala aan in- en uitheemse bomen. Van de bomen in het plangebied hebben de populieren de grootste diameter (>50cm). De overige bomen hebben een kleinere diameter. Ten noorden van deze twee kwadranten ligt de tuin van een aangrenzend woonperceel. Het plangebied wordt aan de west- en oostzijde begrenst door brede stadswateren met helder water en veel watervegetatie. Langs de oostelijke sloot loopt een schouwpad met grasvegetatie. Door het centrum van het plangebied loopt in noord-zuidrichting een smalle, ondiepe en troebele sloot. De sloot ligt beschaduwd en beschikt over een sliblaag van afgevallen blad en takken en een kroosdek.

Het voornemen bestaat om op het terrein een appartementencomplex te bouwen. De twee westelijke kwadranten zullen worden gebruikt voor het gebouw en extra wateroppervlak. De twee oostelijke kwadranten zijn bestemd voor parkeergelegenheid en beplanting.

Ten behoeve van het plan dient de bestaande bebouwing te worden gesloopt en zal vermoedelijk al het huidige groen verdwijnen. De sloot in het centrum van het plangebied wordt mogelijk gedempt of onderduikerd.

Figuur 2: Luchtfoto plangebied met projectgrens(rood).

Figuur 3 en 4: Schematische weergave huidige situatie (links) en toekomstige inrichting (rechts).

Foto 1: Plangebied t.h.v. de Industrieweg.

Foto 2: Te slopen woning aan de Industrieweg.

Foto 3: Te slopen woning in de noordwesthoek van het terrein.

Foto 4: Westelijke watergang.

Foto 5: Centrale watergang.

Foto 6: Oostelijke watergang.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Inleiding

In Nederland is de wetgeving omtrent de bescherming van natuurwaarden gesplitst in soortbescherming en gebiedsbescherming. De bescherming is geregeld in respectievelijk de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. In deze twee wetten zijn de nationale natuurwetgeving en internationale richtlijnen en verdragen verankerd, zoals Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn, Wetlands-Conventionie, Conventionie van Bern, Cites en Verdrag van Ramsar.

2.2 Flora- en faunawet

De bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland is geregeld via de Flora- en faunawet. De doelstelling van de wet is de bescherming en het behoud van de gunstige staat van instandhouding van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen kan op grond van artikel 75 worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Een ontheffingsaanvraag wordt beoordeeld door de Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I.

Verbodsbepalingen

Art. 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op andere wijze van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.

Art 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.

Art 10: Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.

Art 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren.

Art 12: Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.

De beschermde soorten zijn ondergebracht in drie tabellen die elk een ander beschermingsregime kennen.

In tabel 1 zijn de algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen, en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen.

In tabel 2 zijn de minder algemene beschermde soorten ondergebracht. In geval van ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer geldt voor de soorten van tabel 1 een vrijstelling van de verbodsbepalingen, mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. In overige gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een lichte toetsing wordt toegepast.

In tabel 3 zijn de strikt beschermde soorten ondergebracht, waaronder bijlage 4-soorten van de Habitatrichtlijn. In geval van bestendig gebruik en beheer geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen (uitgezonderd art. 10), mits men werkt op basis van een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ingrepen is in alle gevallen is een ontheffing noodzakelijk, waarbij een zware toetsing wordt toegepast.

Bij lichte toetsing wordt één criterium gehanteerd:

1) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Bij zware toetsing worden drie criteria gehanteerd:

1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang,

2) er is geen alternatief,

3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (Art. 2). Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.

Per 26 augustus 2009 is de beoordeling van ontheffingen en het gebruik van gedragscodes gewijzigd als gevolg van uitspraken van de Raad van State. Verder is de lijst uitgebreid van vogels waarvan de nestplaats jaar rond is beschermd. Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn is het alleen nog mogelijk ontheffing te krijgen op grond van een belang dat is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Ontheffing op basis van belang j ' de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling' van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten is niet meer mogelijk. Met betrekking tot de soortgroep vogels kan daarnaast ook geen ontheffing meer worden aangevraagd op basis van belang e 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'

Er is nadruk komen te liggen op het voorkomen van negatieve effecten. Bij ingrepen die negatieve effecten hebben zijn er twee mogelijkheden:

1. Mitigatie

Wanneer door toepassing van mitigerende maatregelen negatieve effecten kunnen worden voorkomen, is een ontheffing niet meer verplicht.

2. Ontheffing

Wanneer mitigatie niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd.

ontheffing

Bij de beoordeling dienen de volgende vragen in onderstaande volgorde te worden beantwoord:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (behalve bij Tabel 2-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt vervolgens of het wettelijk belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en).

Tabel 2-soorten

Tabel 2-soorten worden getoetst aan de gunstige staat van instandhouding. Een gedragscode kan ook uitkomst bieden voor Tabel 2-soorten. De gedragscode moet wel van toepassing zijn op uw activiteit. Daarbij moet worden aangetoond dat precies zo wordt gewerkt als de gedragscode aangeeft.

Vogels

Voor vogels is ontheffing alleen mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b) *
- Veiligheid van het luchtverkeer (c)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)

Tabel 3-soorten

Bijlage 1-soorten

Voor Bijlage 1-soorten uit Tabel 3 is ontheffing mogelijk op grond van alle belangen uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten. In de praktijk komen bij Bijlage 1-soorten onderstaande vier belangen het meeste voor bij een ontheffing voor een ruimtelijke ingreep.

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (j)

Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn

Voor Bijlage IV-soorten uit Tabel 3 alleen ontheffing mogelijk op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b)
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (e)

2.3 Natuurbeschermingswet

De NB-wet heeft de bescherming en instandhouding van natuurgebieden met een hoge ecologische waarde in Nederland als doel. Daartoe zijn gebieden aangewezen in het kader van de Vogelrichtlijn (VR-gebieden), Habitatrichtlijn (HR-gebieden) en het Verdrag van Ramsar (Wetlands). Verder vallen ook Beschermde Natuurmonumenten onder de NB-wet. De VR- en HR-gebieden worden samengevat onder de noemer Natura 2000. Voor de Natura 2000-gebieden worden/zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor specifieke vogelsoorten of habitats. Deze kunnen van gebied tot gebied verschillen. De vier genoemde gebieden kunnen overlappen. Activiteiten die een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden zijn verboden. Dat geldt ook voor activiteiten buiten de gebieden die een negatief effect hebben binnen het gebied. Voor activiteiten is een vergunning mogelijk. Een vergunning wordt pas afgegeven wanneer een zogenaamde 'habitattoets' is doorlopen. Hieruit moet blijken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast en de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van de soorten niet verslechtert en geen verstoring van soorten optreedt. Een vergunning wordt afgegeven door de betreffende Provincie.

2.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De begrenzing van de EHS wordt door de provincie vastgesteld en is in verwerkt in provinciale streekplannen. Per eenheid zijn natuurdoeltypen geformuleerd. In of in de nabijheid van EHS-gebieden zijn handelingen verboden die de waarden, kenmerken of functies van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van groot openbaar belang. In dat geval dienen negatieve effecten wel te worden gecompenseerd.

2.5 Rode lijsten

Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Daarvoor is opname van de soort onder de Flora- en faunawet nodig. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

3 RESULTATEN

3.1 Gebiedsbeleid

Het plangebied maakt geen deel uit van een beschermd gebied. Rond Leerdam liggen gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000. Het plangebied heeft geen relatie met de beschermde gebieden. Een negatief effect op de beschermde gebieden is op voorhand uit te sluiten.

Figuur 5: Beschermd gebieden rond Leerdam met EHS (groen) en Natura 2000 (gearceerd).

3.3 Veldonderzoek flora

De vegetatie in het plangebied werd voornamelijk gevormd door soorten van zowel beschaduwde als zonnige stikstofrijke bodem, zoals Grote brandnetel, Zevenblad, Hondsdraf, Kleefkruid, Ridderzuring, Smeerwortel, Lidrus, Look zonder look, Kompassla, Gewone raket, Vijfvingerkruid, Groot hoefblad, Klimop en Speerdistel. Verder waren veel tuinplanten aanwezig, zoals Vingerhoedskruid, Bonte gele dovenetel, Citroenmelisse, Karmozijnbes en Schijnaardbei. Langs de watergangen groeiden smalle moerasstroken met soorten als Liesgras, Gele lis en Bitterzoet. De westelijke en oostelijke watergangen waren rijk aan vegetatie, voornamelijk bestaande uit Grof hoornblad, Smalle waterpest en Gele plomp. De middelste sloot bevatte vrijwel geen watervegetatie. Omdat de sloot beschoeid is, ontbrak een moerasgordel. Alle gevonden soorten zijn algemeen en niet bedreigd. Twee gevonden soorten zijn beschermd (tabel 1). Het betreffen Grote kaardenbol en Zwanenbloem. De eerste stond in de tuin van huisnummer 2. Zwanenbloem kwam in lage dichtheid voor langs de oever van de oostelijke sloot.

3.4 Veldonderzoek fauna

Zoogdieren

Alle inheemse soorten zoogdieren worden beschermd door de Flora- en faunawet. In het plangebied zijn geen zoogdieren daadwerkelijk waargenomen. Wel zijn sporen gevonden van Mol en kleine knaagdieren. Het terrein is in theorie geschikt voor weinig kritische soorten van tabel 1 als Mol, Huispitsmuis, Gewone bosmuis en Rosse woelmuis. De strikter beschermde (tabel 2 of 3) kleine zoogdieren - Grote bosmuis, Eikelmuis, Hazelmuis, Veldspitsmuis, Hamster, Noordse woelmuis en Waterspitsmuis – komen, behalve Waterspitsmuis, niet in de regio voor. Voor Waterspitsmuis is het terrein ongeschikt. Van de grotere zoogdieren zijn alleen tabel 1-soorten als passant te verwachten, zoals marterachtigen en Vos.

Vleermuizen

Alle soorten vleermuizen zijn strikt beschermd (tabel 3/bijlage IV HR). Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen voorkomen in boomholten en kunstwerken als gebouwen. Op het terrein komen oudere bomen voor met een aanzienlijke diameter. Omdat de bomen in blad stonden

en deels begroeid waren met klimop kon niet adequaat geïnspecteerd worden op holten. In één populier bevond zich in ieder geval een (bewoond) spechtengat. Verblijfplaatsen in bomen zijn daarom niet uit te sluiten. Gelet op de regio en het karakter van de omgeving, moet met name aan Ruige dwergvleermuis worden gedacht. De twee woningen op het terrein zijn van oudere datum en in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Het is zeer waarschijnlijk dat het terrein wordt gebruikt als foerageergebied. Omdat het plangebied slechts een halve hectare beslaat en in de omgeving lange trajecten beboste watergang aanwezig zijn, is het belang van het plangebied als foerageergebied te verwaarlozen.

Vogels

Alle inheemse broedvogels zijn beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid tussen vogels zonder en met vaste broedplaatsen. Van vogels zonder vaste broedplaats zijn alleen de broedsels beschermd en niet het leefgebied. Van vogels met een vaste broedplaats is naast de broedplaats (jaarrond) ook het functionele leefgebied beschermd. In het plangebied waren gebruikelijke vogelsoorten van bos en tuin aanwezig, te weten Merel, Vink, Houtduif, Winterkoning, Roodborst, Zwartkop, Braamsluiper, Grauwe vliegenvanger en Grote bonte specht. Van de laatste soort bevond zich een nest in de meest noordwestelijke populier van het noordoostelijke kwadrant. Wat betreft de soorten met een vaste nestplaats, is het terrein in principe geschikt voor Huismus en Ransuil. Deze soorten of sporen daarvan waren echter niet aanwezig.

Amfibieën en reptielen

Alle inheemse soorten amfibieën en reptielen worden beschermd door de Flora- en faunawet. In het plangebied zijn geen amfibieën waargenomen. In de regio van Leerdam komen verschillende strikt beschermde soorten amfibieën voor, namelijk Heikikker, Rugstreeppad en Kamsalamander. Het is niet waarschijnlijk dat deze soorten in het plangebied voorkomen, gelet op de ongeschiktheid van de omgeving en de wateren zelf. In de twee buitenste sloten komen grote vissoorten voor en ontbreekt een ondiepe moeraszone. De centrale, ondiepe sloot ligt beschaduwd, mist watervegetatie en beschikt over verticale beschoeiingen en een dikke sliblaag. Op grond hiervan zijn alleen tabel 1-soorten te verwachten als Gewone pad, Kleine watersalamander en Bruine kikker. In de regio komt de strikt beschermde Ringslang voor. Van deze soort is geen populatie binnen de bebouwde kom van Leerdam bekend.

Vissen

De twee buitenste watergangen bij het plangebied zijn geschikt voor de beschermde vissoorten Bittervoorn, Kleine modderkruiper en Grote modderkruiper. In de oostelijke sloot was Bittervoorn vermoedelijk aanwezig (zichtwaarneming). Verder is hier ook Baars en Rietvoorn gezien. In de westelijke sloot was dermate veel vegetatie aanwezig, dat geen zichtwaarnemingen van vis zijn gedaan. In de centrale sloot zijn geen vissen waargenomen. Het is onwaarschijnlijk dat in de ondiepe, hypertrofe sloot vissoorten voorkomen anders dan onbeschermde stekelbaarzen.

Dagvlinders en libellen

Het plangebied en de directe omgeving daarvan voldoen niet aan de habitateisen van beschermde soorten dagvlinders en libellen. Een negatieve invloed van het plan op deze soorten of hun habitats is uitgesloten.

Overige ongewervelden (kevers, weekdieren en kreeftachtigen)

Het plangebied voldoet aan geen van de habitateisen die de overige beschermde soorten ongewervelden aan hun leefgebied stellen. Een negatieve invloed van het plan op deze soorten of hun habitats is uitgesloten.

4 CONCLUSIES

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in of in de omgeving van beschermde gebieden. Een negatief effect op beschermde gebieden ten gevolge van het plan is uitgesloten.

Flora

- Er zijn twee beschermde plantensoorten aangetroffen, namelijk Grote kaardenbol en Zwanenbloem. Beide soorten behoren tot tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in geval van ruimtelijke ingrepen. Het voorkomen van bedreigde en strikter beschermde soorten is uit te sluiten.

Fauna

- De ingreep kan een negatief effect hebben op algemene zoogdieren en amfibieën van tabel 1. Voor soorten van tabel 1 geldt een algemene vrijstelling in geval van ruimtelijke ingrepen.
- Het voorkomen van algemene broedvogelsoorten zonder vaste nestplaats is zeker.
- Broedvogels met een vaste broedplaats zijn niet gevonden.
- Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen in de gebouwen of bomen is mogelijk. Het plan is niet van invloed op vlieg- en foerageerroutes.
- In de oostelijke en westelijke watergangen kunnen beschermde vissoorten voorkomen. In de centrale sloot is dit onwaarschijnlijk.
- Een negatief effect op beschermde soorten van overige soortgroepen is uitgesloten.

Uit het onderzoek komen naar voren dat rekening gehouden dient te worden met broedvogels zonder vaste nestplaats. Dit betekent dat de kap van bomen en het rooien van groen buiten het broedseizoen dient plaats te vinden. Het broedseizoen loopt van circa half maart tot half juli. Latere en eerdere broedgevallen komen voor, bijvoorbeeld van duiven (zie natuurkalender van Ministerie van landbouw). In de periode november – februari is de kans op broedsels nihil.

Verder kunnen verblijfplaatsen in de bomen en gebouwen voorkomen van vleermuizen. Op grond hiervan dient aanvullend onderzoek plaats te vinden in de periode mei – september.

In de buitenste watergangen kunnen beschermde vissoorten voorkomen. Deze worden niet gedempt. Het leefgebied wordt dus niet aangetast. Wel zijn ingrepen mogelijk in de westelijke watergang, dat wil zeggen vergroting van het wateroppervlak en aanpassingen van de oever. Er dient daarom een aanvullende bemonstering plaats te vinden van de betrokken wateren. Afhankelijk van de resultaten dienen de ingrepen ecologisch te worden begeleid.

Aan: Boot organiserend ingenieursburo
Postbus 509
3900 AM Veenendaal

T.a.v.: dhr. W. Franken

Adres: Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

Contact: tel 0566-632073
web www.ruimtevooradvies.nl
mail mbleijerveld@planet.nl

KvK 09135673
Bank 3970.98.693

Datum: 25-10-2011

Betreft: Vleermuisonderzoek Eiland van Heesen
Leerdam

Geachte heer Franken,

Het afgelopen zomerhalfjaar is het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen onderzocht op het terrein van het plan 'Eiland van Heesen' aan de Industrieweg te Leerdam. Het onderzoek bestond uit vier bezoeken. De bezoeken zijn afgelegd op 4 juli en 18 juli, 15 augustus en 8 september 2011. De bezoeken zijn uitgevoerd in respectievelijk de avond, ochtend, avond en avond. Een avondonderzoek liep van zonsondergang tot aan volledige duisternis. Een ochtendbezoek liep van volledige duisternis tot aan zonsopgang. Tijdens het laatste bezoek is het terrein ook 's nachts onderzocht met het oog op paarverblijven van Ruige dwergvleermuis. De weersomstandigheden tijdens de bezoeken waren gunstig voor het inventariseren van vleermuizen, dat wil zeggen windarm, droog en voldoende warm ($> 10^{\circ} \text{C}$). Een uitzondering hierop vormt het 18 juli toen er vrij veel wind stond. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van een *bat detector* (Pettersson D 240x) en een kijker. Zonodig konden hoogwaardige digitale geluidsopnamen worden gemaakt voor soortanalyse (Olympus LS-11).

In en rond het plangebied zijn twee soorten vleermuizen gevonden, namelijk Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. Gewone dwergvleermuis op alle data in en rond het plangebied waargenomen. Laatvlieger is op alle data waargenomen met uitzondering van 18 juli. Er werd gefoerageerd in de bostuin, langs de bosranden en boven de sloten van het gehele gebied inclusief het stuk ten noorden van het plangebied. De vleermuizen kwamen 's avonds uit het noorden aanvliegen. Dit was vooral bij Laatvlieger duidelijk waarneembaar. De meeste exemplaren vertrokken na circa een uur richting andere foerageergebieden. Op geen van de vier data zijn zwermende en uit- of invliegende exemplaren bij de twee gebouwen vastgesteld. Beide soorten verblijven niet in bomen. In het najaar zijn geen baltsende Gewone en Ruige dwergvleermuizen waargenomen.

Uit het onderzoek blijkt dat het terrein niet functioneel is als verblijfplaats voor vleermuizen. Hieruit volgt dat voor de sloop geen mitigerende of compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. Wel is het in gebruik als foerageergebied. Het plangebied vormt echter een gering deel van een langgerekte groenstrook parallel aan de Schaikseweg. Een negatief effect op lokale populaties vleermuizen is daarom uit te sluiten.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Marc Bleijerveld

Bureau
Bleijerveld

Adres: Andringastrjitte 27
8495 JZ Aldeboarn

Contact: tel 0566-632073
web www.ruimtevooradvies.nl
mail mbleijerveld@planet.nl

KvK 09135673
Bank 3970.98.693

Aan: Boot organiserend ingenieursburo
Postbus 509
3900 AM Veenendaal

Datum: 23-04-2012

T.a.v.: dhr. R. Van Rees

Betreft: Bemonstering wateren Eiland van
Heesen Leerdam

Geachte heer Van Rees,

Op 22 april 2012 is een veldinventarisatie verricht naar het voorkomen van (zwaarder) beschermde amfibieën en vissen in een drietal sloten gelegen in de hoek tussen de Industrieweg en de Schaikseweg te Leerdam. De sloten zijn betrokken bij het project 'Eiland van Hees'. De veldinventarisatie is verricht volgens de standaard RAVON-methodiek, met dien verstande dat slechts 1 veldbezoek heeft plaatsgevonden. Alle sloten binnen het plangebied zijn intensief bemonsterd met een professioneel steekschepnet in zowel de meest kansrijk geachte habitats, als op potentieel minder geschikte plekken. De sloten zijn gerekend vanaf de Industrieweg over een lengte van 100 meter geïnventariseerd. De weersomstandigheden waren: bewolkt, temperatuur ca. 7° C. en weinig wind.

De veldinventarisatie heeft plaatsgevonden vanwege het voornemen van de Gemeente Leerdam om in samenwerking met een projectontwikkelaar op deze locatie een aantal ruimtelijk ingrepen uit te voeren. In de directe omgeving van Leerdam komen onder andere de zwaar beschermde grote modderkruiper en bittervoorn en de iets minder zwaar beschermde kleine modderkruiper voor.

In geen van de geïnventariseerde sloten zijn zwaarder beschermde soorten amfibieën en vissen aangetroffen. In de twee buitenste sloten zijn waarnemingen gedaan van gewone pad en kleine watersalamander (tabel 1-soorten). Daarnaast zijn hier aangetroffen: zeelt, tiendoornige stekelbaars en driedoornige stekelbaars. In de middelste sloot is slechts een tiendoornige stekelbaars gevangen in het slootdeel op zo'n 100 meter afstand vanaf de Industrieweg.

Alle drie sloten zijn zondermeer ongeschikt voor grote modderkruiper. Er is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soort. Hoewel er – ook na intensieve bemonstering – geen bittervoorns en kleine modderkruipers zijn gevangen, is vooral de meest oostelijk gelegen sloot en in mindere mate de meest westelijk gelegen sloot, in potentie enigszins geschikt voor beide soorten. Echter vanwege de intensieve bemonstering en het feit dat geen van beide soorten zijn gevangen, is het zeer onwaarschijnlijk dat beide soorten gebruik maken van deze slootdelen. Er behoeft aldus geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd en er zullen geen verbodsbepalingen uit deze wet worden overtreden bij een ruimtelijk ingreep.

De middelste sloot is vrijwel totaal ongeschikt voor duurzame instandhouding van amfibieën en vissen. Er is een dikke blad- en baggerlaag aanwezig en er zit veel draadalg in het water. Deze sloot kan zondermeer worden gedempt. Om desalniettemin zorgvuldig te handelen, wordt aangeraden om deze sloot te dempen te beginnen bij de duiker vanaf de Industrieweg.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met ondergetekende.

Met vriendelijke groet,

Marc Bleijerveld